

*І. М. Назаренко,
д. е. н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0874-199X>
В. Ю. Чуйко,
магістр зі спеціальності "Облік і оподаткування",
Сумський національний аграрний університет, м. Суми
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2085-4647>*

DOI: 10.32702/2306-6806.2022.9.44

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА: ОСОБЛИВОСТІ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ

*I. Nazarenko,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Sumy National Agrarian University, Sumy
V. Chuiko,
Master of specialty "Accounting and Taxation", Sumy National Agrarian University, Sumy*

ACCOUNTING AND ANALYSIS OF THE FINANCIAL RESULTS OF THE ENTERPRISE: FEATURES,
TRENDS AND PROBLEMS

Розвиток світової економіки та глобалізаційні процеси вимагають від фахівців посиленого контролю за правильністю організації обліку фінансових результатів, оскільки релевантна інформація сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень. Відповідно, метою написання наукової статті є дослідження особливостей організації обліку та аналізу фінансових результатів підприємства.

У праці проаналізовано нормативне регулювання методики ведення бухгалтерського обліку фінансових результатів, схематично візуалізовано алгоритм формування фінансових результатів, представлено методику заповнення фінансової звітності в частині обліку фінансових результатів.

З практичної позиції оцінено розмір прибутку та збитку підприємств України за відповідний звітний період. На підставі аналізу наукової літератури було узагальнено недоліки фінансової звітності, які можуть здійснювати негативний вплив на результати аналізу фінансових результатів, або унеможлилювати проведення комплексного дослідження.

Розроблено організаційно-методичний підхід щодо аналізу фінансових результатів діяльності підприємства, який обґрунтовує завдання аналізу, методи, інформаційне забезпечення, принципи, напрями та перелік оціночних індикаторів. Обґрунтовано, що застосування запропонованого організаційно-методичного підходу щодо аналізу фінансових результатів підприємства дозволить не тільки здійснити загальну оцінку динаміки показників, які характеризують фінансовий результат, але й визначити фактори, що впливають на значення досліджуваного показника, ідентифікувати напрями оптимізації витрат та загальні тенденції розвитку підприємства.

The development of the world economy and globalization processes require specialists to have increased control over the correct organization of accounting for financial results, since relevant information contributes to the adoption of effective management decisions. Accordingly, the purpose of writing a scientific article is to study the features of the organization of accounting and analysis of the financial results of the enterprise.

The article analyzes the normative regulation of the method of accounting of financial results, schematically visualizes the algorithm for generating financial results, presents a methodology for filling out financial statements in terms of accounting for financial results. From a practical standpoint, the amount of profit and loss of Ukrainian enterprises for the corresponding reporting period is estimated.

Based on the analysis of scientific literature, the shortcomings of financial reporting were summarized, which may have a negative impact on the results of the analysis of financial results or exclude the possibility of conducting a comprehensive study.

An organizational and methodological approach has been developed for analyzing the financial performance of an enterprise, substantiating the tasks of the analysis (a realistic assessment in the dynamics of financial results by type of activity, analysis of income and expenses, identification of factors that negatively affect the financial result, assessment of the distribution of net profit, etc.), methods (horizontal, vertical, comparison, graphical, factorial, economic and mathematical, index, discriminant), information support (accounting and financial reporting), principles (consistency, complexity, regularity, specificity, objectivity, efficiency, assessment of deviations, expediency) directions and a list of evaluation indicators (study of the net financial result in dynamics, analysis of the composition of the structure of income and expenses of the enterprise, etc.). It is substantiated that the application of the proposed organizational and methodological approach to the analysis of the financial results of the enterprise will allow not only to carry out a general assessment of the dynamics of indicators characterizing the financial result, but also to determine the factors influencing the value of the indicator under study, to identify directions for optimizing costs and general trends in the development of the enterprise.

Ключові слова: аналіз, бухгалтерський облік, витрати, дохід, прибуток, фінансова звітність.
Key words: analysis, accounting, expenses, income, profit, financial statements.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ В ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

Розвиток світової економіки та глобалізаційні процеси вимагають від фахівців посиленого контролю за правильністю організації обліку фінансових результатів, оскільки релевантна інформація сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень. Показники щодо фінансових результатів дозволяють не тільки оцінити ефективність діяльності підприємства, визначити ризик банкрутства, але й здійснити реалістичне оцінювання від попередньо встановлених параметрів та виявити невикористані резерви виробництва. Відповідно, фінансова звітність суб'єкта господарювання є ціннісним, достовірним джерелом інформації для різних категорій стейкхолдерів (керівників, власників, кредиторів, працівників підприємства та ін.).

Важливим інформаційним ресурсом для прийняття раціональних управлінських рішень є інформація, отримана за результатами проведення аналізу, оскільки аналіз фінансових результатів спрямований не тільки на пошук резервів покращення фінансового стану та напрямів розвитку бізнес-суб'єкта, але й на підвищення вартості підприємства [7, с. 5].

Таким чином, в показниках, які формують фінансовий результат, зацікавлене широке коло стейкхолдерів, відповідно, організація бухгалтерського обліку та аналіз досліджуваного результативного показника є актуальною тематикою для наукового дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню питання обліку та аналізу фінансових результатів присвятили свої наукові праці вітчизняні науковці, такі як Ф.Ф. Бутинець, Р.М. Воронка, О.С. Варонко, О.І. Дацій, Я.О. Масалига, П.О. Куцик, В.Я. Плаксієнко, К.І. Редченко та ін.

Проте, досліджувана проблематика не втрачає своєї актуальності та потребує подальшого наукового вивчення.

МЕТА СТАТТІ

Метою написання наукової статті є дослідження особливостей організації обліку та аналізу фінансових результатів підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У контексті дослідження ключових питань обліку та аналізу фінансових результатів доцільно зазначити, що сутність фінансового результату з позиції бухгалтерського обліку потрібно розглядати в декількох аспектах, а саме фінансовий результат — це:

- підсумок діяльності суб'єкта господарювання (прибуток/ збиток) за певний період часу;
- різниця між доходами та витратами від певної діяльності суб'єкта господарювання;
- вартісний показник діяльності підприємства в якому виражається комплексна ефективність усіх видів діяльності суб'єкта господарювання [7, с. 7].

Порядок ведення бухгалтерського обліку фінансових результатів на підприємстві регулюється значною кількістю нормативних документів міжнародного, державного та локального рівнів. Відповідно, наступним предметом дослідження є аналіз нормативних документів, які регламентують методику ведення бухгалтерського обліку фінансових результатів та процес відображення відповідних показників у фінансовій звітності (таблиця 1).

Фінансовий результат підприємства визначається за показником економічного результату, створеного за календарний (господарський) рік. Формування результатів здійснюється наростаючим підсумком протягом року на рахунку 79 "Фінансові результати" у вигляді його "згорнутого" сальдо, за кредитом якого відображаються суми доходу, за дебетом — суми рахунків витрат, а також зазначається належна сума нарахованого податку на прибуток. Якщо кредитовий оборот рахунку 79 "Фінансові результати" буде більший, ніж дебетовий оборот того ж рахунку, підприємство має нерозпо-

Таблиця 1. Нормативне регулювання методики ведення бухгалтерського обліку фінансових результатів та відображення у формах фінансової звітності

Назва нормативного документа	Характеристика положень нормативного документа в частині обліку фінансових результатів
Концептуальна основа фінансової звітності	Обґрунтовує концепції, на яких ґрунтується складання і подання фінансових звітів зовнішнім користувачам. В даному документі зазначено, що прибуток часто використовується як показник результатів діяльності або як основа для інших показників, таких як прибутковість інвестицій чи прибуток на акцію. Елементами, які безпосередньо пов'язані з виміром прибутку, є дохід та витрати. Визнання та вимірювання доходу та витрат, а значить і прибутку, частково залежить від концепцій капіталу та збереження капіталу, які суб'єкт господарювання використовує при складанні своїх фінансових звітів. Дохід та витрати можуть відображатися у звіті про прибутки та збитки по-різному для того, щоб надавати інформацію, доречну для прийняття економічних рішень. Розмежування статей доходу та витрат і об'єднання їх різними способами має змогу продемонструвати кілька оцінок результатів діяльності суб'єкта господарювання.
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Надає інтерпретацію термінів «витрати», «дохід», обґрунтовує принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансового обліку, загальні вимоги до фінансової звітності, особливості подання та оприлюднення фінансової звітності (в т.ч. ф. 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»).
МСБО 18 «Дохід»	Розглядає дохід як валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу. Обґрунтовує, що дохід має оцінюватися за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню.
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Відображає підходи щодо інтерпретації термінів «доходи», «витрати», а також регламентує питання щодо складу елементів фінансової звітності (тобто, інформація про доходи, витрати, прибутки та збитки акумулюється у ф. 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»), а також обґрунтовує якісні характеристики та принципи складання річної фінансової звітності.
НП(С)БО 15 «Дохід»	Обґрунтовує особливості визнання доходів (дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язань за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена), проведення оцінки доходів (дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню), а також конкретизує інформацію щодо відображення доходів в примітках до річної фінансової звітності з деталізацією інформації в контексті облікової політики та розподілу доходів.
НП(С)БО 16 «Витрати»	Норми даного нормативного документа характеризують особливості визнання витрат в залежності від різних умов, склад витрат та відображення витрат у примітках до річної фінансової звітності.
Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності	Надають рекомендації щодо заповнення статей ф. 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».
Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності	Надають рекомендації щодо порівняння відповідних показників ф. 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» з різними комбінаціями показників даної форми.
Інструкція про застосування <u>Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій</u>	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку (в т.ч. у частині обліку фінансових результатів, а саме: рахунків класу 7 «Доходи і результати діяльності», класу 8 «Витрати за елементами» та класу 9 «Витрати діяльності»).
Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства	Елементами облікової політики в частині обліку фінансових результатів є перелік та склад статей витрат для визначення виробничої собівартості. Охарактеризовано підхід щодо розподілу транспортно-заготівельних витрат; обґрунтовано особливості визначення ступеня завершеності операцій з надання послуг; склад, базу розподілу загальногосподарських витрат; деталізовано підхід щодо зарахування сум дооцінки необоротних активів; подано інформацію щодо розподілу чистого прибутку; конкретизовано підходи з питань застосування рахунків бухгалтерського обліку для обліку фінансових результатів підприємства.

Джерело: складено авторами за матеріалами [4; 5; 9—12; 15—17; 19].

ділений прибуток поточного періоду. Якщо дебетовий оборот рахунку 79 "Фінансові результати" більше ніж кредитний оборот, підприємство здійснило більше витрат ніж отримало доходів. Після закінчення періоду рахунок 79 закривається. Прибуток або збиток від фінансово-господарської діяльності зараховується на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)" [8].

На рисунку 1 схематично візуалізовано алгоритм формування фінансових результатів.

У фінансовій звітності інформація про фінансові результати акумулюється у ф. 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)", основою для записів якої є дебетові та кредитові обороти відповідних рахунків класу 7 "Доходи і результати діяльності" та класу 9 "Витрати діяльності". В таблиці 2 наведено ме-

тодику заповнення фінансової звітності в частині обліку фінансових результатів.

Крім того, інформація про доходи та витрати, які відображені у ф. 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)", узагальнюється у розділі V "Доходи і витрати" ф. 5 Примітки до річної фінансової звітності.

Аналіз наукової літератури дозволяє зробити висновки, що на сьогодні форми фінансової звітності (в т.ч. ф. 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)") мають деякі недоліки, які унеможливають проведення комплексного, поглибленого дослідження значення показників, які формують фінансовий результат.

Точний і правильний облік фінансових результатів необхідний для того, щоб різні категорії стейкхолдерів

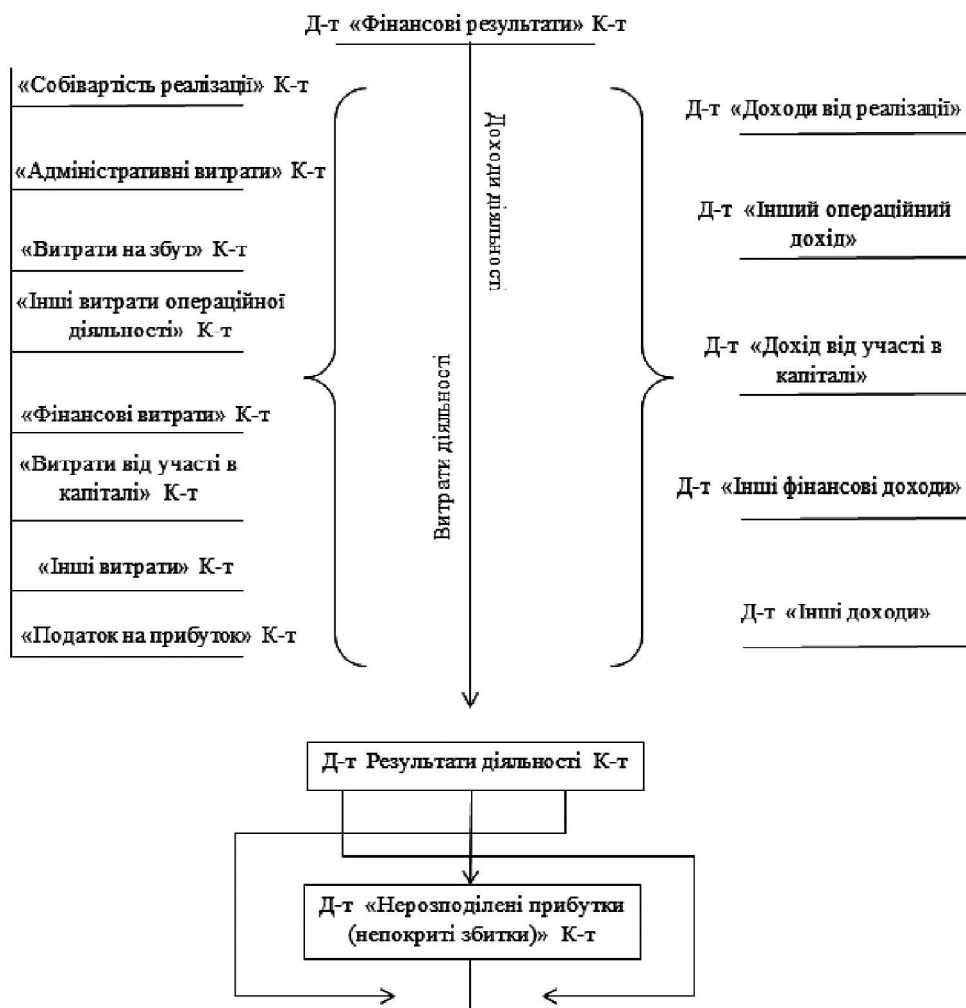

Рис. 1. Алгоритм формування фінансових результатів

Джерело: складено за матеріалами [18].

отримували своєчасно достовірну, релеванту інформацію, яка забезпечить оперативне прийняття ефективних управлінських рішень.

Колектив авторів Назарова Г.Б., Кононенко Л.В., Калашнікова А.К. виокремлюють наступні недоліки ф. 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)" в частині обліку фінансових результатів, а саме: 1) у чинній формі визначається такі види фінансових результатів від операційної діяльності: фінансовий результат до оподаткування, чистий фінансовий результат, але треба зазначити, що доцільно саме визначати у формі фінансові результати за видами діяльності підприємства; 2) показник валового прибутку (збитку) має дуже вузьке інформаційне значення для користувачів фінансової звітності, тому що не враховує значення таких витрат, як адміністративні та витрати на збут, які безпосередньо є витратами від основної діяльності будь-якого підприємства [14, с. 208].

На думку Іванчук Н.В. одним з недоліків досліджуваної форми є те, що відсутні рядки, які забезпечать розшифрування постійних та змінних витрат підприємства; не відображено окремим рядком фінансові витрати, які пов'язані з нарахуванням відсотків за користування позиковими коштами [3, с. 60].

У цьому аспекті доцільно зазначити, що Безверхий К.В. пропонує у ф. 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)" виокремити рядок 2251 "Витрати на проценти за користування банківськими кредитами" для відображення витрат на проценти за користування банківськими кредитами (тобто зазначатиметься оборот по дебету субрахунку 951 "Витрати на проценти за

користування банківськими кредитами", при цьому дані в рядку 2251 потрібно вказувати в дужках). Щодо відображення витрат на проценти за користування небанківськими кредитами, доцільно ввести рядок 2252, у якому будуть відображатися обороти по дебету субрахунку 952 "Витрати на проценти за користування небанківськими кредитами" і дані також потрібно вказувати в дужках [1, с. 12].

Кулинич М.Б. оцінюючи чинні форми звітності в яких відображається інформація щодо фінансових результатів, пропонує з метою удосконалення ввести статті "Використання прибутку" з більш детальним розкриттям сум в примітках до фінансової звітності та "Нерозподілений прибуток (збиток)", що дозволить тісніше ув'язати між собою ф. 1 "Баланс (Звіт про фінансовий стан)" та ф. 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)" [6, с. 370.]

Доцільно наголосити, що на сучасному етапі розвитку бухгалтерського обліку (відповідно, бухгалтерської звітності) відбуваються кардинальні трансформаційні процеси, пов'язані з впровадженням і практичною реалізацією положень Міжнародних стандартів фінансової звітності. Аналізуючи тенденції розвитку форм фінансової звітності, потрібно зазначити, що фінансова звітність, складена відповідно до вимог МСФЗ, повинна бути більш аналітичною та інформаційною для задоволення інтересів різних категорій користувачів та проведення якісного аналізу [13, с. 216].

Для цілей аналізу фінансових результатів основними завданнями бухгалтерського обліку мають бути: своєчасне відображення доходів, витрат та фінансових

результатів діяльності підприємства в обліку; контроль за правильністю дотримання вимог НП(С)БО 15 "Дохід", НП(С)БО 16 "Витрати" (або відповідних МСФЗ / МСБО); контроль за правильністю визначення фінансового результату; своєчасне та правильне узагальнення інформації про фінансові результати у фінансовій звітності.

У ході вивчення ключових питань аналізу фінансових результатів, наступним етапом дослідження є оцінка розміру прибутку та збитку підприємств України за 2014–2020 рр. (таблиця 3).

Аналіз вищенаведених показників таблиці 3 дає підстави стверджувати, що розмір прибутку в 2020 році у порівнянні з 2014 роком збільшився на 440354091,5 тис. грн, а розмір збитку зменшився на 258757046,9 тис. грн. У цілому, наведені дані свідчать про позитивну динаміку значень результативних показників діяльності підприємства. Проте, необхідно відзначити, що пандемія COVID-19, наслідки воєнних дій негативно впливають на діяльність суб'єктів господарювання, оскільки відбувається релокація бізнесу, трансформуються види діяльності підприємств, зменшуються обсяги виробництва продукції, збільшується кількість деструктивних факторів, які впливають на діяльність бізнес-суб'єктів, що, в загальній сукупності, здійснює негативний вплив на результативні показники. Це та інше обумовлює необхідність удосконалення управлінського процесу, що, своєю чергою, актуалізує необхідність постійного застосування аналізу в якості невід'ємного інструменту в системі управління підприємством.

На рисунку 2 представлений організаційно-методичний підхід щодо аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Застосування запропонованого організаційно-методичного підходу щодо аналізу фінансових результатів підприємства дозволить не тільки здійснити загальну оцінку динаміки показників, які характеризують фінансовий результат, але й визначити фактори, що впливають на значення досліджуваного показника, визначити напрями оптимізації витрат та загальні тенденції розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

Фінансовий результат діяльності підприємства є одним з домінуючих результативних показників, оскільки він не тільки характеризує наскільки ефективно суб'єкт господарювання здійснює свою діяльність, але

Таблиця 2. Методика заповнення фінансової звітності в частині обліку фінансових результатів

Показник	Код рядка ф. 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»	Дані для заповнення
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дт субрахунків 701, 702, 703 із Кт 791 за мінусом оборотів за Дт субрахунку 704
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Обороти за Дт субрахунків 901, 902, 903
Валовий: -прибуток	2090	Позитивне значення: ряд. 2000 + ряд. 2010 – ряд. 2050 – ряд. 2070
-збиток	2090	Від'ємне значення: ряд. 2000 + ряд. 2010 – ряд. 2050 – ряд. 2070
Інші операційні доходи	2120	Обороти за Кт рахунка 71
Адміністративні витрати	2130	Обороти за Дт рахунка 92
Витрати на збут	2150	Обороти за Дт рахунка 93
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Дт рахунка 94
Фінансовий результат від операційної діяльності: -прибуток	2190	Позитивне значення: ряд. 2090 (ряд. 2095) + (-) (ряд. 2105) + (-) ряд. 2110 + ряд. 2120 – ряд. 2130 – ряд. 2150 – ряд. 2180
-збиток	2195	Від'ємне значення: ряд. 2090 (ряд. 2095) + (-) (ряд. 2105) + (-) ряд. 2110 + ряд. 2120 – ряд. 2130 – ряд. 2150 – ряд. 2180
Дохід від участі в капіталі	2200	Обороти за Дт рахунка 72 із Кт субрахунку 792
Інші фінансові доходи	2220	Обороти за Дт рахунка 73 із Кт субрахунку 792
Інші доходи	2240	Обороти за Дт рахунка 74 із Кт субрахунку 793
Фінансові витрати	2250	Обороти за Дт субрахунку 792 із Кт рахунка 95
Втрати від участі в капіталі	2255	Обороти за Дт субрахунку 792 із Кт рахунка 96
Інші витрати	2270	Обороти за Дт субрахунку 793 із Кт рахунка 97
Фінансовий результат до оподаткування: -прибуток	2290	Позитивне значення: ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 – ряд. 2250 – ряд. 2255 – ряд. 2270 + (-) ряд. 2275
-збиток	2295	Від'ємне значення: ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 – ряд. 2250 – ряд. 2255 – ряд. 2270 + (-) ряд. 2275
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Обороти за Дт субрахунку 793 із Кт субрахунку 981 (витрати) або обороти за Дт субрахунку 981 із Кт субрахунку 793 (дохід)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	Вибірка із кредитових або дебетових оборотів рахунка 79, які відображають фінансовий результат від припиненої діяльності
Чистий фінансовий результат: -прибуток	2350	Позитивне значення: ряд. 2290 (ряд. 2295) + (-) ряд. 2300 + (-) ряд. 2305
-збиток	2355	Від'ємне значення: ряд. 2290 (ряд. 2295) + (-) ряд. 2300 + (-) ряд. 2305

Джерело: складено авторами за матеріалами [9].

є основою для подальшого розширення виробництва, вдосконалення бізнес-процесів та ін. Відповідно, для кожного керівника пріоритетним завданням є належна організація бухгалтерського обліку (в т.ч. фінансових результатів), яка значною мірою залежить від галузе-

Таблиця 3. Розмір прибутку та збитку підприємств України за 2014–2020 рр.

Роки	Розмір прибутку, тис. грн	Розмір збитку, тис. грн
2014	233624717,1	798001542,4
2015	387652306,1	736123955,2
2016	443012121,9	373124314,6
2017	593168150,9	356216079,5
2018	668893496,8	299681235,1
2019	869642104,6	256598069,1
2020	673978808,6	539244495,5

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики України [2]

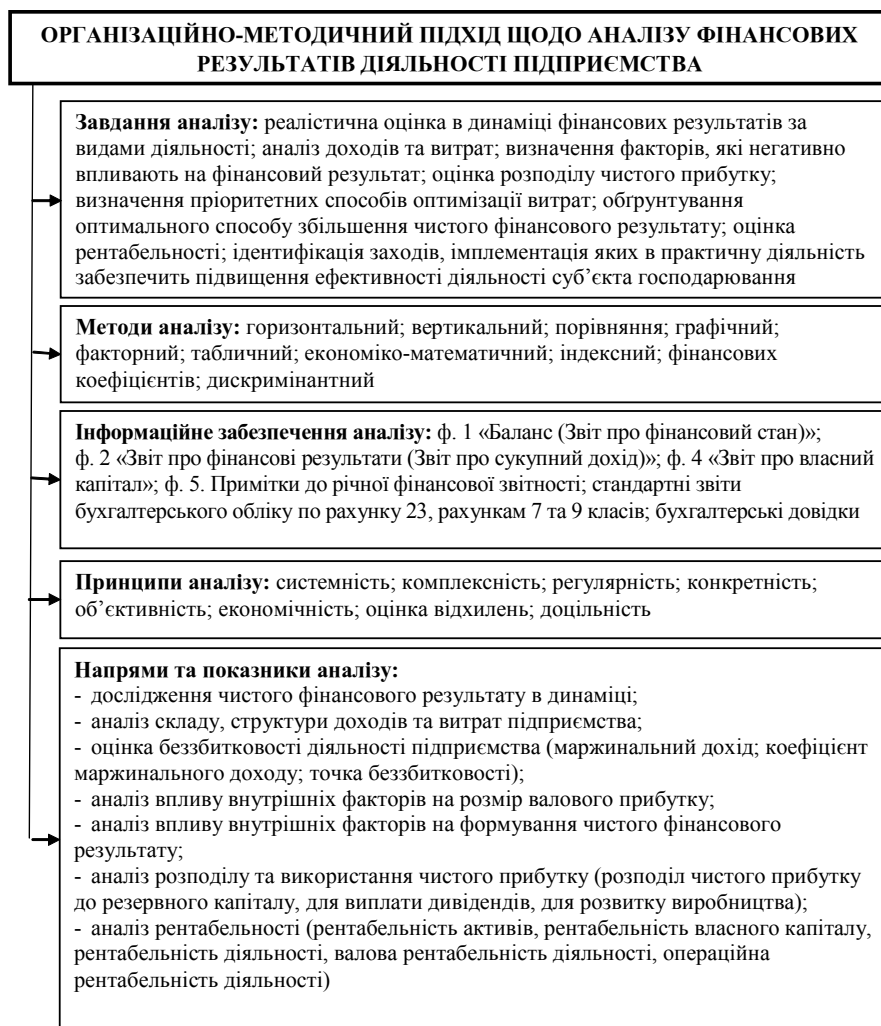

Рис. 2. Організаційно-методичний підхід щодо аналізу фінансових результатів діяльності підприємства

Джерело: складено авторами.

вих особливостей підприємства. Крім того, інформація бухгалтерського обліку є фундаментальною основою інформаційного забезпечення для аналізу, який є невід'ємним інструментом в системі управління бізнес-суб'єктом. У зв'язку з цим, досліджувана тематика є актуальною, тому у подальшому варто звернути увагу на підвищення аналітичності та об'єктивності інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів.

Література:

1. Безверхий К.В. Удосконалення фінансової звітності щодо відображення інформації про фінансові інструменти кредитування торговельних підприємств. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2019. № 3 (23). С. 9—14 (Дата звернення 16.06.2022).
2. Державна служба статистики. Статистична інформація. Економічна діяльність. Діяльність підприємств. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2020). URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm (Дата звернення 17.06.2022).
3. Іванчук Н.В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. Наукові записки Національного університету "Острозька академія", серія "Економіка". 2020 р. № 18 (46). С. 57—61.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ

Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (Дата звернення 16.06.2022).

5. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text (Дата звернення 16.06.2022).

6. Кулинич М.Б., Коваль Н.І. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств. Економіка і суспільство. 2016. Вип. 6. С. 367—372.

7. Куцик П.О., Воронко Р.М., Редченко К.І., Воронко О.С. Аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2021. № 62. С. 4—11.

8. Меркулова С. Формування фінансового результату. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-sxemy-buxgalterskix-provodok-30-formirovanie-finansovogo-rezultata> (Дата звернення 16.06.2022).

9. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 30.12.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.help/law/433/> (Дата звернення 16.06.2022).

10. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: Наказ Міністерства фінансів України № 635 від 27.06.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (Дата звернення 16.06.2022).

11. Методичні рекомендації з перевірки порівняльності показників фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 11.04.2013 р. № 476. URL: <https://dtk.com.ua/show/2cid010381> (Дата звернення 16.06.2022).

12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 "Дохід". URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text (Дата звернення 16.06.2022).

13. Назаренко І.М. Застосування економічних методів дослідження капіталу: досвід та перспективи: монографія. Суми: Університетська книга. 2015. 343 с.

14. Назарова Г.Б., Кононенко Л.В., Калашнікова А.К. Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. Економічний простір. 2020. № 156. С. 206—212.

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (Дата звернення 16.06.2022).

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід": Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (Дата звернення 16.06.2022).

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати": Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (Дата звернення 16.06.2022).

18. Плаксієнко В.Я., Дачій О.І. Методика визначення фінансових результатів та відображення їх в обліку. Облік і фінанси АПК. 2009. № 2. С. 16—21.

19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 01.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Дата звернення 16.06.2022).

References:

1. Bezverkhy, K.V. (2019), "Improvement of financial statements for displacement of information about financial instruments of crediting of trading enterprises", *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Seriya: "Ekonomichni nauky"*, vol. 3 (23), pp. 9 — 14 (Accessed 16 June 2022).

2. State Statistics Service (2021), "Statistical information. Economic activity. Activities of enterprises. Financial results before taxation of enterprises by type of economic activity with distribution into large, medium, small and micro enterprises (2010—2020)". available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm (Accessed 17 June 2022).

3. Ivanchuk, N.V. (2020), "Financial statements as an information source for the financial condition analysis at the enterprise", *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia", seriya "Ekonomika"*, vol. 18 (46), pp. 57—61.

4. The Ministry of Finance of Ukraine (1999), Order "Instruction on application of the Account of accounts of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (Accessed 16 June 2022).

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), "Conceptual basis of financial reporting", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text (Accessed 16 June 2022).

6. Kulynych, M.B. and Koval, N.I.I. (2016), "Improving method of forming and analyzing the financial statements", *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 6, pp. 367—372.

7. Kutsyk, P.O., Voronko, R.M., Redchenko, K.I. and Voronko O.S. (2021), "Analytical support for managing the formation of financial results of business entities", *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 62, pp. 4—11.

8. Merkulova, S. (2017), "Formation of the financial result", available at: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-sxemy-buxgalterskix-provodok-30-formirovanie-finansovogo-rezultata> (Accessed 16 June 2022).

9. The Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order Methodical recommendations for filling out forms of financial reporting", available at: <https://zakon.help/law/433/> (Accessed 16 June 2022).

10. Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order "On approval Methodical recommendations concerning the accounting policy of the enterprise", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (Accessed 16 June 2022).

11. The Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order "On the approval of Methodological Recommendations on the verification of comparability of financial reporting indicators", available at: <https://dtki.com.ua/show/2cid010381> (Accessed 16 June 2022).

12. International Accounting Standards Board (2012), "International accounting standard 18 "Income", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text (Accessed 16 June 2022).

13. Nazarenko, I.M. (2015), *Zastosuvannia ekonomichnykh metodiv doslidzhennia kapitalu: dosvid ta perspektyvy* [Application of economic methods of capital research: experience and prospects], *Universytetska knyha*, Sumy, Ukraine.

14. Nazarova, G.B., Kononenko, L.V. and Kalashnikova, A.K. (2020), "Accounting procedures for the formation of financial results: the current state and directions for their improvement", *Ekonomichniy prostir*, vol. 156, pp. 206—212.

15. The Ministry of Finance of Ukraine (2013), Order "National Accounting Standard 1 "General Requirements for Financial Statements", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (Accessed 16 June 2022).

16. The Ministry of Finance of Ukraine (1999), Order "National Accounting Standard 15 "Income", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (Accessed 16 June 2022).

17. The Ministry of Finance of Ukraine (1999), Order "National Accounting Standard 16 "Expenses", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (Accessed 16 June 2022).

18. Plaksienko, V.Ya. and Datsii, O.I. (2009), "Methodology for determining financial results and displaying them in accounting", *Oblik i finansy APK*, vol. 2, pp. 16—21.

19. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (Accessed 16 June 2022).

Стаття надійшла до редакції 03.09.2022 р.

www.dy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвитку**

Виходить 12 разів на рік

**включено до переліку наукових фахових видань України
з питань ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
(Категорія «Б»)**

**Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643**

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28, (044) 458-10-73